

Markkinaoikeus

Päiväys
7.6.2017

Diaarinumero
H 00604/17

Valtiovarainministeriö

Asia: Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sijoituspalvelulain muuttamisesta, laiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Viite: Lausuntopyyntö 28.4.2017 VM087:00/2015

Lausunto: Ehdotetuilla laeilla pantaisiin täytäntöön Euroopan unionin rahoitusvälineiden markkinat - direktiivi sekä toteutettaisiin tarvittavat toimenpiteet Euroopan unionin rahoitusvälineiden markkinat -asetuksen säännösten noudattamiseksi. Tämän vuoksi ehdotukset ovat pääosin kannatettavia.

Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että jatkossa Finanssivalvonta määräisi kaikki seuraamusmaksut. Voimassa olevassa laissa ei ole haluttu antaa hallintoviranomaiselle oikeutta yli miljoonan euron seuraamusmaksun määräämiseen, vaan sellaisen seuraamusmaksun määrää tuomioistuin, voimassa olevan lain mukaan markkinaoikeus. Ehkä tulisi vielä pohtia, onko periaatteellisesti ja perustuslain kannalta oikein, että hallintoviranomainen voi määrätä näin huomattavia sakkotyyppeisiä seuraamuksia. Myös yhdenmukaisuus puoltaa nykytilan säilyttämistä: kilpailulaissa tarkoitettun seuraamusmaksun määrää kilpailu- ja kuluttajaviraston esityksestä markkinaoikeus.

Ehdotettu säännös kuitenkin muuttaisi nykytilaa siten, että korkein hallinto-oikeus ei olisi seuraamusmaksun määräämiseen osalta ensimmäinen muutoksenhakutuomioistuin niin kuin nykyään, kun markkinaoikeus määrää seuraamusmaksun viraston esityksestä. Korkein hallinto-oikeus on eräissä yhteyksissä pitänyt tätä nykytilaa ongelmallisena.

Ehdotuksessa esitetään niukoin ja osin virheellisin perustein, että finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n säännöstä muutettaisiin siten, että Finanssivalvonnan määräämiin hallinnollisiin seuraamuksiin haettaisiin muutosta markkinaoikeuden sijaan hallinto-oikeudelta. Esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa arvellaan, että alueellisia hallinto-oikeuksia olisi kahdeksan ja että markkinaoikeudessa noudatetaan lakia eräiden markkinaoikeudellisten asioiden käsittelystä sekä oikeudenkäymiskaarta ja että muutosta markkinaoikeuden päätökseen haetaan valitusluvalla korkeimmalta oikeudelta. Markkinaoikeudessa sovelletaan kuitenkin edellä mainittujen prosessilakien lisäksi hallintolainkäyttölakia – muun muassa juuri valituksissa Finanssivalvonnan päätöksistä ja Finanssivalvonnan esityksiä käsiteltäessä.

Markkinaoikeuden hallintolainkäyttölakiprosessissa käsittelemissä asioissa muutosta haetaan korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa pyytämällä tai suorana valituksena.

Ehdotuksessa todetaan oikein, että rahoitusmarkkinoihin liittyy useita erityisasiantuntemusta vaativia seikkoja. Tästä huolimatta ehdotetaan muutoksenhakua kaikkiin hallinto-oikeuksiin. Ehdotus ei turvaa tarvittavaa erityisosaamista.

Rahoitusmarkkinoihin liittyvän erityisasiantuntemuksen turvaaminen puoltaa nykytilan säilyttämistä siten, että Finanssivalvonnan määäämiin hallinnollisiin seuraamuksiin haetaan muutosta markkinaoikeudessa. Markkinaoikeuteen on keskitetty monenlaisia talouteen, kilpailuun ja elinkeinotoimintaan liittyviä asiaryhmiä. Rahoitusmarkkinat liittyvät tähän kokonaisuuteen luontevasti.

Finanssivalvonnasta annettu laki säädettiin 2008 ja sitä on uudistettu useita kertoja. Näissä yhteyksissä on pohdittu tarkoituksenmukaisinta valitustietä. Yhteiskunnassa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, että tehtyä arviota olisi muutettava. Finanssivalvonta-asioiden käsittelystä markkinaoikeudessa ei ole esitetty kritiikkiä. Lainvalmistelun johdonmukaisuus puoltaa, ettei hiljan tehtyä valintaa muuteta.

Kimmo Mikkola
Markkinaoikeuden ylituomari